

TRÀNSIT

PROPOSTES DIDÀCTIQUES

Arribarà el dematí

edicions

bromera

ARRIBARÀ EL DEMATÍ JOANJO GARCIA

Epíleg de
Manuel Delgado

TRÀNSIT

AUTOR

Llicenciat en Història per la Universitat de València, ha sigut professor de ciències socials en diferents centres públics d'educació secundària a Catalunya. Va participar en la redacció de la revista *L'Accent*. Com a escriptor, la seua primera novel·la va ser *Quan caminàrem*

la nit, ambientada en el colp d'estat del 23-F, i amb la qual va guanyar en 2012 el Premi Enric Valor que concedeix la Diputació d'Alacant, en la seua XXVIII edició. Amb *Tota la terra és de vidre*, una novel·la policíaca situada en l'estiu de 2012, va guanyar el Premi de Narrativa Antoni Bru i en 2015 va ser guardonat amb el Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira per *El temps és mentida*, una obra sobre la violència de gènere. A més, entre les seues novel·les hi ha també *Aquell agost amb punt final*, sobre la desaparició d'una dona i com reacciona el conjunt de la societat davant el fet.

SINOPSI DE LA NOVEL·LA

Laura Tormos és una jove que torna a Barcelona al setembre de 2014 per fer un màster, després de viure uns anys a València. Filla d'un valencià i d'una catalana, la seua vida s'havia desenvolupat a cavall entre les dues ciutats. En el marc del procés independentista català, i les mobilitzacions polítiques que se'n deriven, Laura intenta trobar la seua pròpia identitat, trasbalsada pel suïcidi de la mare quan tenia vuit anys. Les visites als familiars de l'Arboç, els records de la seua infantesa, les troballes relacionades amb el seu passat i el de la mare i la necessitat de descobrir la veritat l'espanten a desempolsar una mort que no havia entés mai. Amb el seu diari, ple de referències als esdeveniments polítics, paral·lels al procés personal de redescoberta, ens farà saber més de les seues amistats, dels seus familiars, de les seues relacions, dels seus desitjos i dels seus anhels. Reflectirà, potser sense pretendre-ho, l'evolució de la joventut de les nostres terres i les dificultats inherents a la construcció de la identitat personal i col·lectiva.

ACTIVITATS PRÈVIES A LA LECTURA

1. Observa el dibuix de la portada, examina el títol i llegeix la contraportada. Proposa una sinopsi del llibre en unes deu línies. Recorda-la i en acabar la lectura contrasta aquesta idea inicial amb el text llegit.

2. La novel·la narra la història de ficció de Laura en el context de la Catalunya de 2014. Un bon grapat de pel·lícules, sèries de televisió i novel·les tenen com a rerefons esdeveniments històrics i combinen elements reals amb altres d'inventats. Enumera'n unes quantes, tria'n una i explica'n l'argument.

3. Laura és historiadora i està fent un màster per ampliar els seus estudis. T'agrada aquesta carrera universitària? T'agrada la història en general? Quins estudis hauries de realitzar per a ser historiador o historiadora? On podries realitzar-los a prop d'on vius? Quines matèries hauries d'estudiar? Quines eixides professionals podries tenir?

ALTRES PROPOSTES PER A ABANS DE LA LECTURA

Busca informació en Internet sobre el procés independentista català. Elabora un text explicatiu que incloga les seues principals característiques i una cronologia on apareguen els fets més destacats.

ACTIVITATS DURANT LA LECTURA

1. En el primer capítol ens assabentem d'un fet clau per a entendre la història que conta la novel·la. De quin fet es tracta? Quin tipus de narrador hi trobem? Quines paraules ens permeten saber-ho?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Laura és, sense cap mena de dubte, la protagonista d'aquesta història. Defineix en unes quantes línies aquest personatge i comenta la seua evolució al llarg de la novel·la.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Les tries de l'autor condicionen la nostra lectura. Alguns dels trets formals del llibre són l'ús de la primera persona i del temps present, que proporcionen un to més intimista i directe al relat i ens identifiquen amb la protagonista i els seus pensaments. Reescriu aquest fragment canviant de temps, al passat, i de persona, a tercera. Comenta els canvis de percepció que es produeixen.

«De tornada a casa em salto el portal i m'allargo fins a la següent cantonada. Estic amb Balmes confusa i obnubilada. Pujo el carrer. Ressegueixo les passes de la meva infantesa però no trobo cap rastre de les meves petjades. No reconec cap rètol, cap comerç que m'indiqui que jo vaig habitar aquella porció de ciutat. Només hi ha uns números que avancen inexorables: 220, 228, 232, 236... Davant del número 242 aixeco la vista i m'enfronto a un edifici amb una façana acabada de pintar. Em resulta estrany veure-la tan lluent. Compto pisos: quatre, cinc, sis, set. Aquell és el balcó d'on es va tirar l'Helena. Dubto. No deu ser el del costat? Em quedo una estona allà, dreta, combatent contra la pena, esquerpa, orgullosa, nècia, empenyada, somrient i dura, dura com una soca.» (pàg. 194)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. El text combina l'ús de la modalitat normativa catalana amb la valenciana. En quina està escrit el fragment anterior? On apareix cadascuna? Per quina raó? Posa exemples d'una modalitat i de l'altra en aquesta graella.

Modalitat normativa valenciana	Modalitat normativa catalana

5. Vicent decideix no contar-li la realitat del suïcidi de la mare a Laura. Què penses d'aquesta decisió? La consideres encertada o errònia? Debateu entre els companys i companyes exposant la vostra opinió de manera raonada.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Escull una seqüència del text on predomine la descripció i torna-la a escriure.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. En la novel·la apareixen un munt de personatges secundaris. Tria'n sis i explica el seu paper en l'obra.

Personatges secundaris	Caracterització

8. Esmenta per ordre cronològic alguns dels esdeveniments polítics que serveixen per a emmarcar l'acció que conta la novel·la.

Esdeveniments polítics

.....

.....

.....

.....

9. *Demà quan no trenqui l'alba* és el títol d'una novel·la que apareix citada en el llibre. Qui n'és l'autor? Quina importància té en el relat? Quina relació té amb la protagonista?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Encercla els tres adjectius que, en la teua opinió, millor defineixen l'estil d'aquesta novel·la.

humorístic, realista, fantàstic, dramàtic, col·loquial, divertit, viu, descriptiu, inquietant, àgil, enigmàtic, solemne, vulgar, feixuc, intrigant, lleuger, formal, senzill

ALTRES PROPOSTES PER A REALITZAR DURANT LA LECTURA

- Els diàlegs del text apareixen en estil indirecte, sempre interpretats per la narradora de la història. Tria un fragment i transforma'l a l'estil directe. Tingues en compte els canvis que s'hauran de produir.
- L'obra se situa en dues ciutats, València i Barcelona, i un poble, l'Arboç. Amb la informació que obtingues de tots tres espais elabora un text descriptiu on incloques dades geogràfiques, culturals i demogràfiques que permeten conèixer-los millor.

ACTIVITATS PER A DESPRÉS DE LA LECTURA

1. Respon les preguntes d'aquest qüestionari.
 - a) D'on eren els pares de Laura? Quina relació hi havia entre ells? Per què s'havien separat?

.....

.....

.....

b) En quin moment històric se situa l'acció que conta la novel·la? Com ho pots saber?

.....
.....
.....

c) Per quina raó torna Laura a Barcelona? On viu els primers dies? Per què se'n vol anar d'allí?

.....
.....
.....

d) On s'instal·la finalment Laura en la seua tornada a Barcelona? Quin record li du? Amb qui comparteix aquest habitatge?

.....
.....
.....

e) Qui són i on viuen els oncles de Laura? Quina relació mantenen amb ella?

.....
.....
.....

f) Qui són les *Goonies*? Per què es deien així?

.....
.....
.....

g) Què és *el corral*? A qui pertanyia? Quins fets importants de la història de Laura esdevenen allí?

.....
.....
.....

h) Qui és Xavier Cuadau? Com es troben ell i Laura? Què li conta sobre sa mare?

.....
.....
.....

i) Quina teoria imagina Laura sobre la relació de sa mare amb Jeroni Espadaler i la seua militància política?

.....

.....

.....

j) En quina data acaba la història que conta la novel·la? Quin esdeveniment polític ocorre en aquesta data? Què va suposar?

.....

.....

.....

2. Fes una llista amb personatges reals de certa actualitat que apareixen esmentats en la novel·la i explica breument qui són.

Personatges	Explicació

3. Laura manté relacions amb dos xics en la seua tornada a Barcelona. Qui són ells i com són aquestes dues relacions pràcticament paral·leles?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Malgrat les relacions apuntades anteriorment sembla que hi ha algú altre que li agrada. Qui és aquest xic? Quin lligam té amb Laura? Quins fets viuen junts? Com consideres que pot acabar la seua relació?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Quina estructura presenta aquesta novel·la? Al voltant de quin element s'organitzen els diversos capítols? Quins capítols no s'organitzen d'aquesta manera? Per què passa això?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Un personatge del llibre pateix anorèxia. Qui és? Quin paper té en l'obra? Coneixes aquesta malaltia? Informa't sobre les seues causes, els seus símptomes, les seues conseqüències i els seus efectes i elabora un text expositiu amb les dades que obtingues. Pots completar l'explicació amb informació real que conegues.

7. Laura s'assabenta que Manel, el nuvi de Tina, l'enganya amb una altra xica. No s'atreveix a contar-li-ho per «estalviar-li el dolor de la veritat». Com valores la seua actuació? Què hauries fet tu en una situació semblant? Raona la resposta.

8. Laura va a València per una data assenyalada. Quina és aquesta data? Quin significat té per als valencians? Què hi fa ella durant la seua estada?

9. «Miro al buit i ho faig» és el títol del darrer capítol. Quin sentit té aquest capítol en el conjunt de l'obra? Resumeix-lo.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Imagina que et proposen la continuació d'aquesta novel·la. Inventa un argument en unes 10 línies on respongues algunes d'aquestes incògnites: On s'instal·larà Laura definitivament? Com evolucionaran els seus estudis? Trobarà un treball? Amb qui establirà una relació estable, si és que ho fa? Continuarà actuant políticament? Com ho farà?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ALTRES PROPOSTES PER A DESPRÉS DE LA LECTURA

- Has de fer la crítica d'aquesta novel·la per a la revista de l'institut. Redacta-la valorant aquests tres factors: la **forma** (estructura, vocabulari, etc.), l'**interés** de la trama (enganxa/no enganxa, és versemblant/no és versemblant, etc.) i la **identificació amb la història**. Pots incloure les raons per les quals aconselles llegir-la.
- En un moment de la novel·la Laura diu: «La gent no vol la veritat, prefereix una aproximació endolcida i amable». Què en penses, d'aquesta afirmació? Hi estàs d'acord? Raona la resposta i justifica-la amb arguments i exemples extrets del text i de la vida real.
- Resumeix l'epíleg de la novel·la. Quin sentit té? Per què consideres que s'ha inclòs en el llibre? Qui n'és l'autor? Cerca informació sobre la seua biografia i la seua obra.

Al setembre del 2014, Laura Tormos torna a Barcelona acompanyada d'un interrogant que l'ha perseguïda sempre: per què la mare es va suïcidar? Les visites als familiars de l'Arboç, el paisatge de la infantesa, la troballa de les lectures i els objectes personals de la mare, i la necessitat de construir-se una veritat, l'empenyen a desempolsar una mort que no ha entès mai. Tanmateix, darrere d'aquesta investigació hi ha la voluntat d'edificar la identitat pròpia coincidint amb el referèndum d'Escòcia, l'efervescència independentista i les grans mobilitzacions prèvies a la consulta del 9N. Així, durant aquest procés –paral·lel al polític–, la protagonista esdevindrà cronista de les preocupacions i els anhels personals i col·lectius.

«Però vet aquí la paradoxa. La identitat no és res; si de cas una mena de clot balmat omplert de tota mena de materials reals o imaginaris als quals dotem de congruència *a posteriori* [...], no és res més que un nus, és cert, però aquest nus, que no és res, ens és indispensable per trobar un significat i un valor a la nostra existència. Sense identitat no podem pensar-nos ni pensar els altres.»

De l'epíleg de Manuel Delgado

